

DYCHANIE (20) *sb n*

a jasne; teksty nie oznaczają é.

sg N dychanie (8). $\diamond$ *G* dychaniã (2). $\diamond$ *A* dychanie (4). $\diamond$ *I* dychanim (2). $\diamond$ *L* dychaniu (1). $\diamond$ *pl A* dychaniã (3).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI – XVII w. s.v. dychać.

1. *Oddech, oddychanie; spiratio BartBydg (16)* : Spiratio, in divinis, dichanye, ducha vivodzenye *BartBydg* 148; Zafię radzić [niewieście] aby dychanie w sobie zadzierżawała *FalZioł V* 20b, I 78b, 115d, 142d, III 42a; *GlabGad C8v*; Przeftańcie fię (przeto bać) człowiekã/ ktorego dychanie [flatus] w nozdrzy iego *BudBib Is* 2/22.

Zwrot: »zapalać dychanie« (1): łaznia/ ciepłem á gorączem fwym zapala dychanie *FalZioł V* [30] v.

Wyrażenia: »ciężkie dychanie; ciężkość dychania« = *dychawica* (3; 1): PRzygadza fie też ciężkie dychanie dzieciom *FalZioł V* 39v, V 37v, 39; *Medyánã/* pomaga náprzećiw ciężkości dychánia *SienLek* 35v.

»przez nos dychanie« (1): Aftromi [...] nie iedzą áni pijã/ tylko przez nos dychánim żywą *BielKron* 8.

»dychanie wiatru« = *wdychanie i wydychanie powietrza, oddychanie powietrzem* (1): przez dychania wiathru [człowiek] nie może y iedney godziny trwać. *GlabGad F4v*.

a. *Chuchanie; tu: czynność liturgiczna* (1) : kto wam tzynić rofkazał ty krziżyki ty kreślánia/ ty poprzyfięgánia/ ty Dychánia ty w koło chodzenia? *KrowObr* 73v.

2. *Duch, dusza, istota żyjąca; spiraculum Vulg; anima, halitus, mens, spiritus PolAnt* (4) : Wfzelkie dychánie [halitus (marg) spiritus (-)] niech chwali Bogá. *BudBib Ps* 150/6, *Is* 57/16.

Wyrażenie: »dychanie człowiecze« (2): Poświátã Páńfka. dychánie człowiecze [spiraculum hominis] *Leop Prov* 20/27; *BudBib Prov* 20/27.

Cf **DECH, DUCH, DYCHAĆ, TCHNIENIE**

WK, BC